

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar, po pošti prejemam 1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu.

Leto IX.

V Celovcu 25. aprila 1890.

Štev. 8.

Prvi občni zbor.

„Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ je imelo svoj prvi občni zbor dne 17. aprila t. l. pri „Sandwirthu“ v Celovcu. Bati se je bilo, da bo udeležba pičila, ker imajo kmetje zdaj ravno setev, tedaj doma preveč dela. Toda pokazali so, da vedó ceniti vrednost in potrebo novega društva, kajti došlo jih je nad pričakovanje mnogo; čez 150 najveljavnejših posestnikov iz vseh krajev dežele. Tudi duhovnikov je bilo lepo število.

Načelnik začasnega odbora g. Gregor Einspieler je došlece srčno pozdravil, kazal na nevarnosti, ki pretijo naši veri in národnosti ter opominjal k slogi. Potem je g. Vekoslav Legat v navdušenih besedah spodbujal k edinosti in krepkemu odporu. Zatem je sledila volitev odbora. Bili so enoglasno izvoljeni sledeči gospodje: Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec; Vekoslav Legat, poslovodja Mohorjeve tiskarne; Janez Wieser, župnik v Celovcu; France Treiber, mestni kaplan v Celovcu; Matija Prosekar, posestnik na Plešivcu; Martin Štih p. d. Šlemic, župan v Št. Janžu; France Grafenauer, orgljarški stavbar na Brdu pri Zili; Jože Kraut, posestnik na Bistrici pri Pliberku; in Filip Haderlap, urednik „Mira“. Za namestnike pa: Jurij Drobivnik p. d. Martinc v Medgorjah; Jakob Hedenik p. d. Dravec na Žihpoljah in France Kobentar p. d. Widman v Št. Jakobu.

Odbor se je osnoval in izvolil gosp. Gregor Einspielerja za predsednika, g. Vek. Legata za podpredsednika, g. Fr. Treiberja za blagajnika in g. Fil. Haderlapa za tajnika.

Udov se je zapisalo 157. Uplačevali so koj udnino in vsakemu se je uročil iztis „Političnega katekizma“.

Ko je bilo to delo končano, govoril je g. Haderlap za versko šolo in predlagal, naj se sklene resolucija, ktera naj se po deputaciji izroči mil. g. knezoškofu. Resolucija, ki je bila enoglasno sprejeta, se glasi tako:

„Prevzvišeni knezoškof!

„Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“, ki se je danes vprvič zbralo in se ustanovilo, porablja to priložnost, da se poklanja Vaši Prevzvišenosti ter izraža svojo hvaležnost in veliko radost nad krepko izjavo visokočastitih škofov v šolski komisiji gosposke zbornice dné 12. marca 1890 v zadevi verske šole.

Mnogoštevilno zbrani udje našega novega društva so enoglasno in z veseljem pritrdili načelu, da se morajo

naši otroci izrežati in poučevati v krščanskem duhu, ako hočemo, da postanejo iz njih verni, pošteni, zvesti, delavni, pokorni, trezni, krepki, dobri in požrtovalni državljani na tej zemlji, po smrti pa srečni prebivalci nebeškega kraljestva.

Ker je verska šola splošna želja našega vernega ljudstva, ki se je za njo izreklo v mnogotisočerihih podpisih, zato pričakujemo za gotovo, da bodo tudi slovenski poslanci podpirali blage težnje svojih skofov ter glasovali za postavbo, ki bi nam dala zopet nazaj krščansko šolo.

Pri tej priliki se ne moremo premagati, da bi Vašej Milosti, ki ste tudi nam Slovincem za višega pastirja postavljeni, pred vsem ne potožili nezaslišanih šolskih razmer, v katerih se nahajamo katoliški Slovenci na Koroškem, razmer, ktere nasprotujejo pametnemu pouku in dobri izreži naših otrok. Naši slovenski otroci so namreč v mnogih krajih na Koroškem prisiljeni, hoditi v čisto nemške šole, v katerih se v svojem maternem jeziku niti brati ne naučijo. To ovira ves pouk, in ne v najmanjši meri pouk v krščanskih resnicah. Ako hoče katehet kak uspeh imeti, mora otroke sam najprej brati naučiti. — Prosimo tedaj Vašo Milost, da bi nam blagovolili tudi v tej prevažni zadevi pomagati s svojo veljavno besedo.

Blagovolite to našo zahvalo in prošnjo na znanje vzeti ter našem društvu Svojo milost nakloniti.“

Na to je g. Matija Prosekar, posestnik na Plešivcu, poudarjal, da je naša dolžnost, zahvaliti se tudi gg. slovenskim državnim poslancem za dosedanje pomoč in prositi jih podpore še zanjeprej. G. V. Legat pa je v daljšem krepkem govoru razpravljajl češko-nemško spravo in, kazaje na žalostne koroške razmere, predlagal sledečo resolucijo, ki je bila tudi enoglasno sprejeta:

„Resolucija:

Vprvič zbrano „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ porablja to priliko, da izreka svojo toplo zahvalo slovenskim državnim poslancem, ki se že več let ne utrudijo, možato potegovati se za nas koroške Slovence in braniti naše politične in národne pravice. Prosimo jih, naj pri tem plemenitem delu ne odnehajo, ampak naj visoko vlado čedalje glasneje opominjajo, da je na Koroškem, Štajerskem in Primorskem sprava med národi še bolj potrebna, kakor je bila na Češkem, ker bi mi veselili bili, ko bi imeli vsaj tiste pravice, kakor so jih imeli Nemci na Češkem že pred spravo. Vlada naj ne pozabi, da notranji boji v Avstriji ne bodo prej prenehali, dokler se ne doseže resnična in odkritosrčna sprava med národi na podlagi popolne enakopravnosti.“

Potem se je začel razgovor o prihodnjih volitvah za deželni zbor. Predsednik zborovanja, g. župnik Gregor Einspieler, je bil enoglasno proglašen za kandidata v Podjurski dolini. Zaradi družega kandidata smo pa v zadregi, odkar se je g. Muri izrekel, da poslanstva ne sprejme več. „Bauernbundarji“ kričijo po Podjurski dolini in plašijo ljudi: „Ne volite dohtarjev! Ne volite duhovnikov!“ Ako

pa kmeta postavimo, bodo ga smešili in mu očitali nevednost. Gosp. Muriu pa niso mogli nič blizo, ker je toliko izobražen, da so ga tudi nasprotniki spoštovali. Izrekla se je toraj želja, naj bi šlo nekaj mož na Jezersko, da ga naprosijo, naj se še za šest let žrtvuje. S tem je bil ves zbor zadovoljen. Gosp. Haderlap je naglašal dosežanje zasluge g. Franca Murija in predlagal, naj ga občni zbor izvoli za častnega člana našega političnega društva. Predlog je bil enoglasno sprejet.

Potem sta bila še za Celovško okolico postavljena dva veljavna, občespoštovana moža; za Beljaški in Št. Mohorski okraj pa bo odbor političnega društva v soglasju z volilci kandidate ob pravem času postavil.

V Celovcu, Beljaku in Št. Mohorju sicer za letos še nemamo veliko upanja do zmage, vendar pa moramo pokazati, da smo še tukaj in da se nasprotnikom ne podamo brez boja! Tako se bomo vadili in urili v političnih vojskah, spoznali bomo svoje rojake, z njimi se ožje zvezali in v skupnem delu za dobro stvar in v blagor nas Slovencev nazadnje vendar le enkrat zmagali.

O volitvah so nadalje še govorili poučno in spodbujevalno gospodje: župnik Simon Muden iz Železne Kaplje, dr. Vekoslav Kraut, župnik Gregor Einspieler, Vekoslav Legat in drugi.

Tako se je sijajno dovršil prvi občni zbor našega političnega društva. Udje pa, ki so šli vsak na svoj dom, naj pridno nabirajo novih udov. Rodoljubi, ki niso mogli priti k zborovanju, naj pa pismeno naznanijo svoj pristop. Več bo pa odbor sam povedal zaupnim možem, kedar jih enkrat nastavi po vseh občinah slovenske Koroške.

Konečno moramo pohvaliti še Loške pevce, ki so res izvrstno izšolani in izurjeni, da Ločanom posebno čast delajo. Zahvaljujemo se jim prav presrečno za sodelovanje. S krasnimi slovenskimi pesmami, ki so nam jih prepevali, pomagajo naj tudi nadalje buditi iz dolgoletnega spanja narod slovenski po Koroškem. V nadeji, da se pri enakih prilikah še večkrat vidimo, kličemo jim srčni: „Živeli!“

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Šmihela pri Pliberku. (Veselica. — Nakup vina. — Zahvala mil. gg. škofom. — Slovenska prodajalnica in gostilnica v Pliberku.) Shod podružnice sv. Cirila in Metoda, ki se je tukaj vršil Velikonočni ponedeljek, obnesel se je prav lepo. Sešlo se je nad 300 ljudi iz domačih in sosednjih krajev; celo visoke Djekše in precej oddaljene Tinje so bile zastopane po svojih možéh. Prepričalni govori so nas navduševali in poučevali, lepo petje domačih pevcev nas je razveseljevalo, igrokaz: „Eno uro doktor“ pa je nas kar zavzel. Kaj takega bi si na deželi ne pričakovali; vse je bilo, kakor v mestu. Pogovarjali smo se tudi o vinski kupčiji in sklenili, dva izvedena moža naravnost na Štajersko poslati, da nakup oskrbita. Podružničnemu odboru pa se je naročilo, v imenu vseh zborovalcev zahvalo izreči za odločno besedo naših škofov o verski šoli, in poslancem, ki se za-njo

potegujejo. — V osebnem pogovoru smo se tudi posvetovali, kako bi bilo mogoče napraviti v Pliberku lastno, kmetško prodajalnico in gostilnico. Kaj bomo nemškutarjem naš denar usiljevali, ko jim naša slovenska beseda toliko smrdi in preseda?! Naj svoje reči prodajajo Nemcem, v ktere so tako zaljubljeni! — Slednjič še omenim, da je bilo petje pri veselici prav dobro; posebno pa moram pohvaliti naše pridne igralce, ki se veliko potrudijo in res tako dobro igrajo, da se mora vsak čuditi, da kmečki ljudje, ki se niso šolali, kaj takega zmorejo. Čujem, da bode binkoštni ponedeljek zopet predstava. Le pogum!

Iz Dravograda. (Slava njegovemu spominu!) Naša fara žaluje! Na veliko saboto je nanaglomal umrl naš obče spoštovani in priljubljeni prošt č. g. Miha Hofmayer. Bil je rojen v Škocijanu v Podjurski dolini leta 1822., duhovnik pa je postal l. 1850. Služboval je v Velikovecu, v Pliberku, v Wolfsbergu in slednjič v Dravogradu, kjer je bil sedem let prošt. Z nabranimi darovi je tukaj popravil cerkev, oskrbel nove orglje, nove zvonove in mnogo družega, tako da je le malo lepših cerkvá na Koroškem. Rajni prošt je bil zelo dobrega srca in je rad pomagal siromakom in takim, ki so bili v stiskah. Podložnim duhovnikom je bil pravi oče. Svojemu slovenskemu národu je bil zvest do smrti. Posojilnico v Dravogradu je krepko podpiral, ki je iz začetka denarja potrebovala. Celi fari ostane nepozabljiv! Blag mu spomin!

Od Device Marije na Zili. (Shod Ciril-Metodove podružnice.) Preteklo nedeljo je bil za Prošovice pri Beljaku vesel dan. Počastilo nas je mnogo odličnih narodnjakov, ki so nas poučevali, kako imamo mi Slovenci napredovati. V prvi vrsti je bil g. dr. Vošnjak iz Ljubljane, ki nam je prav umljivo razložil, kako nam je ravnati, da moremo v gospodarskih zadevah napredovati, posebno v živino- in sadjereji. Govornikov pouk je bil od vseh navzočih kmetov hvaležno vsprejet in mi si le želimo večkrat g. dr. Vošnjaka poslušati, kajti ravno v gospodarstvu nam je pouka živo potreba. Našim liberalnim gospodom je obstanek kmetškega stanú deveta briga. Zborovanja se je udeležilo mnogo ljudstva in vse je bilo vesele volje. Obširneje poročilo o tem shodu določje se Vam za prihodnji list od druge strani.

Iz Celja. (Učimo se od nasprotnikov!) Da je društvo „Südmark“ naš smrtni sovražnik, to vemo vsi. Vendar se moremo od njega kaj naučiti. Tudi v Celju so napravili Nemci in nemškutarji podružnico tega društva, in ta je, kakor se bere, v zvezo stopila z Nemci na Češkem in Moravskem, da bo tistim prodajala štajersko vino. Seveda bojo tako le nemški gospodje, ki imajo pri nas vinograde, spečali svoje vino; vendar se bo tudi našemu vinu, kar ga je v slovenskih rokah, prostor naredil! Sicer pa ne mislim toliko na to, ampak opozoriti sem mislil naše slovenske rodoljube, naj bi tudi oni začeli v tem smislu skrbeti za svoje rojake. Češka dežela je bogata, pa ne pridelala skoro nič vina; Šlezija prav nič, Moravska pa le malo kislega. Čehi bi gotovo rajši od nas Slovencev kupovali vino, kakor pa od ošabnih Madjarov, ki sovražijo in zaničujejo vsacega Slovana. Ali bi tedaj ne kazalo, napraviti slovensko gospodarsko društvo, ki bi naše vino

skupovalo in v češke dežele prodajalo? Pa še ni treba tako daleč iti. Na Koroškem kupujejo skoraj vsi krčmarji svoje vino od ogerskih Judov; seveda ga dobijo po ceni, pa je tudi slabo zadosti. Ko bi pa mi imeli slovensko gospodarsko društvo, pripravili bi vsaj večino slovenskih krčmarjev na Koroškem do tega, da bi vino rajši od nas kupovali. Gorenjci in Ljubljanačani hodijo po vino večidel na Hrvaško; toda ni malo tudi takih gostirjev, ki točijo judovsko vino! Hrvatom ne zavidamo zaslužka, saj so siromaki z nami vred; pa proti temu bi se moralo z vso odločnostjo delati, da se pri nas toči judovska, umetno narejena, zdravju škodljiva, včasih naravno strupena brozga! Kakor si Nemci drug drugemu podajajo roke v pomoč, tako moramo delati tudi mi Slovani, sicer smo zgubljeni!

Iz Gasteraja. „Mirovim“ bralcem naznanjam, da se je slovenski pisatelj Alojzij V a k a j ponesrečil, padel je in si desno roko močno poškodoval, sedaj ne more nič delati, celo pisati ne. Ker je toraj v veliki bedi, mu lahko slovenski rodoljubi s tem poboljšate stanje, da se naročite na njegovo knjigo „Jugoslovani v zlati Pragi in na slavnem Velehradu“, ktere še ima okoli 50 iztisov. Cena s pošto vred 45 kr. in se pošilja Alojziju Vakaju k sv. Ani v slov. gor., pošta sv. Lenart. Slovenski rodoljubi bodite usmiljeni! Fr. Kurnik, obč. predstojnik.

Iz Planine. (Nemškutarija.) Pri sv. Vidu se neki človek trudi in poganja za nemško šolo. Menda se misli s tem komu prikupiti. Kdor kraj pozna, bo vedel, da tamošnji otroci nikoli ne bojo potrebovali nemščine. Naj bi se le slovenščine dobro učili in krščanskega nauka, da bojo enkrat poštene in pridni kmetovalci! Po svetu hoditi jim potem ne bo treba, doma pa s slovenščino lahko shajajo. Sicer pa itak vemo, da se otrok v šoli ne nauči toliko nemščine, da bi jo dobro znal. Tudi nemška šulferajnska šola v Sevnici je za naš kraj nepotrebna. To je le nemškutarsko maslo; s tem mislijo nemščino zatrositi med nas, dosegli pa ne bodo tega namena. Usmiljenja vredni so le taki otroci, ki morajo osem let prazno slamo mlatiti, ko iz šole pridejo, pa nič ne vejo. Nemščina se jim brž skadi iz glave.

Kaj dela politika.

Naš svitli cesar so se nekaj dnij mudili v Monakovem; zdaj so pa že spet doma. — Na Moravskem, v Šleziji, gornji in spodnji Avstriji, na Solnograjskem, Štajerskem, Koroškem, v Predarelskem in v Bukovini se pripravljajo za letošnje volitve v deželne zbore. Razun Koroškega ne bo liberalna stranka dosti zmag obhajala. Nasprotno jej pretijo zgube v Bukovini, dolnji Avstriji in na Moravskem. Zavolj krivičnega volilnega reda sicer ni dosti upanja, da bi Moravski Čehi zadobili večino; pa močno se jej bodo približali. Ako pa ostanejo v manjšini, so že namenjeni, da ne stopijo v zbor. Kakor so češki Nemci s kuhanjem prisilili vlado, da se jim začela dobrikati in omogočila češko-nemško spravo, tako upajo tudi Moravci, da bojo z odločnim postopanjem več dosegli, kakor z dosedanjo prijenljivostjo. Mi jim damo prav! Na Štajer-

skem bo najbrž vse pri starem ostalo, ker stvari še niso tako daleč dozorele, da bi smeli Slovenci misliti na zmage v mestnih skupinah. Vendar pa je potrebno, da se volitev krepko poprimejo in tako zmirom več tal pridobijo. Nas Korošce seveda naše koroške volitve najbolj zanimajo. V Podjuni dolini bomo hud boj imeli, kakor se kaže. Če vsi rodoljubi storijo svojo dolžnost, upamo vendar, da zmagamo, čeravno nasprotnikov vse mrgoli! — Visokočastiti avstrijski škofje bodo imeli shod v Lincu. — Navadno se misli, da so Slovaki na Ogorskem najbolj zatiran narod v Avstriji. Nek prijatelj našega lista, ki je tam bil, pa nam je pravil, da imajo prva tri leta šole v maternem jeziku, še le v četrtem letu se začne madjarščina. Po tem takem smo mi koroški Slovenci še najbolj stiskani!

V zunanji politiki je tihota, in nobeden ne ve, kako se bojo stvari zasukale zdaj po odstopu Bizmarka. Vse gleda na mladega nemškega cesarja, kaj bo ukrenil in kam se bo obrnil. Nekateri listi pišejo, da se hoče z Rusom sprijazniti, drugi pa ravno narobe trdijo, da išče le zato sprave s Francijo, da bi imel potem proste roke proti Rusiji. Uradno se zatrjuje, da ostane zveza med Avstrijo, Nemčijo in Italijo še zanaprej veljavna; nektera znamenja pa kažejo, da se je Italija začela odmikati. Lahi tožijo po pravici, da jim oboroževanje naklada neznosna bremena, katerih bi se lahko znebili, ako bi začeli brzdati želje po vojskah in novih deželah. — Na Portugalskem se nekaj kuha, pa dobrega menda ne bo nič. Liberalci menda mislijo razglasiti republiko in kralja pregnati. Vlada pa hoče razpustiti vse frimasonske (brezverske, prostozidarske) in pa republiške družbe in zveze. Med ljudstvom pa je mnogo nevolje na kralja in na Angleže. — Na Španjskem se bojijo vojaškega punta. Vlada je storila že vse priprave, da zamore nevarnosti nasproti stopiti. — Nekaj časa se je mislilo, da bo med Nemčijo in Anglijo najbolje prijateljstvo; govorilo se je celo, da bo Anglija pristopila k tripelalijanci (zvezi med Avstrijo, Nemčijo in Italijo). To prijateljstvo se je pa začelo močno hladiti, odkar Nemčija zmirom bolj prodira v Afriko, ter hoče tam še Angleže spodriniti. Emin paša, rojen Nemec, ki je prej služil Angležem, prestopil je v nemško službo. To Angleže peče, in težko, da bi Nemcem to odpustili. — Nemški državni zbor je sklican na dan 6. maja. Radovedni smemo biti, kje si bo vlada iskala večino? — Bolgarija se hoče prihodnje leto razglasiti neodvisno, če knez do tje še ne bo potrjen od drugih vladarjev. Srbi in Bolgari se še zmirom pisano gledajo.

Gospodarske stvari.

Koroška gozdna in vodna postava.

(Sklenjena v deželnem zboru in razglašena 1. marca 1885. Dež. zak. št. 13., str. 43.)

(Dalje.)

§ 5. Če je okr. glavarstvo sekanje „na čisto“ prepovedalo, ali le v nekih mejah dovolilo, sme se posestnik po § 19. te postave pritožiti na višo oblast in tirjati komisijo, ki ima razsoditi, ali se sme se-

kati ali ne. Po izreku te komisije odloči potem deželna vlada.

§ 6. Tisti, ki sekanje prevzame, se mora, prej ko sekati začne, prepričati, ali je bila reč naznanjena oblastniji. Ako bi začel sekati brez dovoljenja oblasti, ali pred časom, katerega določuje § 4., ali če bi sekal kljub popolni ali omejeni prepovedi, je ravno tako kazni vreden, kakor lastnik sam.

§ 7. Če oblastnija sekanje „na čisto“ dovoli, določi tudi čas, do katerega se mora les iz gozda spraviti, in posekani prostor na novo nasaditi ali pa nasejati. Lastnik se mora tega obroka držati. Če bi se oblasti zdelo, da lastnik te zapovedi ne bo spoštljivo, sme od njega zahtevati kavcijo (denarno svoto, kot poroštvo založeno), in sme sekanje „na čisto“ prepovedati, dokler lastnik te kavcije ne položi. Lastnik dobi poroštveno kavcijo še le potem nazaj, kedar je posekani prostor spet pravilno nasadil; ako bi tega ne storil, pusti ga oblastnija sama nasaditi in rabi v ta namen položeno kavcijo.

II.

Kako se odpravlja rušje.

§ 8. Kakor veljajo za sekanje „na čisto“ §§ 2. in 7. te postave, istotako veljajo po celi deželi tudi za odpravljanje ali trebljenje pritličnega lesa ali rušja, naj bo svet in pa les kakoršen hoče. Politična oblast sme tudi zapovedati, da se mora rušje iztrebiti v poprečnih rajdah (čez gozd počez, ne pa navzdol).

Požiganje rušja je v celi deželi prepovedano.

III.

Kako se les seka, spravlja in sklada v krajih, kjer so hudourniki.

§ 9. Naslednji §§ 10. do 15. veljajo za tiste kraje, v katerih je zavolj hudournikov treba posebno varno postopati pri sekanju, odpravljanju in skladanju lesa, da se izogne nevarnosti povodnji. (Ti kraji so na slovenskem Koroškem:

1. v Zilski dolini, na desnem bregu: Oselica, Granica, vsi rovi (grabni) med Oselico in Blaškim rovom, Blaški rov in vsi rovi do Bistriškega, Bistriški rov in njegovi dotoki, Gorjski rov; na levem bregu: Bela in njeni dotoki, Kinburški rov, Borole, Čajna in nje dotoki;

2. v Kanalski dolini na Belu na desnem bregu: Možgajev rov, Kasarnica, Cela, Bela, vrhni del Ukviškega rova, Naberješki rov pod Kokom, Kokov rov, Beli potok, Tičji potok, Bombaša, Pontebana; na levem bregu: Klinkov rov, Rangov rov, Palov rov, Veliki rov, Mali rov, Žvepleni rov, Šenata, Kapetaja.

3. v Kanalski dolini ob Zilici, na desnem bregu: Višarski potok, Šajda, Preseka, Prašnikov rov; na levem bregu: Rovte, Kanalski rov;

4. v Karavankah: Kokrica, Korpiški potok z dotoki, Bistrica, Goriški potok, Rozana, Roščica, Koprivna, Borovnica, Vrbanica, rovi Male Jepe, Rožno-Bistriški potok z dotoki, Velika Suha, Mala Suha, Medvedji rov in Bistriški rov z dotoki, rovi na senčni strani Osojske gore (Žingarce), Brodi (Ljubeljski potok) z dotoki, Bajdiški s postranskimi rovi, Kočuha, Brovnica, Bela od Kočne do Kaplje, Remšenik, Lepenj, Korito (Korte), Obirsko; nadalje vsi rovi na južnem kraju Osojnice (Sattnitz);

5. Kokra pri Jezeru in nje dotoki;
6. rovi na senčnati strani Pece; Bistrica;
7. Mižica in vsi njeni dotoki.) (Dalje sledi.)

Za pouk in kratek čas.

Češka duhovščina.

(Dalje.)

Pa ne le na pražkem vseučilišču, tudi na gimnazijah delovali so profesorji že v poslednjih dvajsetih letih minolega stoletja z veliko gorečnostjo, da bi se prebudila v češki mladini ljubezen do materinega jezika. V tem oziru odlikovale so se osebito gimnazije pijaristov, katerim so bila uзором takrat gimnazija pražka pod nadzorstvom izbornega ravnatelja, Faustina Prochazke (r. 1749, † 1809).

Na ta način tedaj budila se je pred 100 leti v višjih vrstah narodovih ljubezen do domovine in materinega jezika ter se razširjevala glavno iz alumnatov vsako leto bolj in bolj po češki deželi. Med tem, ko so nekteri — bodisi duhovniki, bodisi neduhovniki — pisali knjige za ljudstvo, skrbela je glavno in najgorečnejše zopet mlajša duhovščina za to, da so se knjige v ljudstvu razširjevale in posebno da bi se budilo v mladini veselje do čitanja.

V tem veselju do čitanja tiči nekaj kar čudovito upliva na dušo. Ni vsakdo čitatelj, kdor se je naučil v šoli čitati; pravi čitatelj je oni, katerega duhu je berilo taka potreba, kakor njegovemu telesu hrana in pijača, in taki čitatelj mora se k temu odgojiti. To se doseže s tem, da se že mladini dajajo take knjige brati, ktere v njej neprestano budé veselje do berila. Otrok pa, ki se je enkrat navadil, čitati v svojem maternem jeziku, ne sega nikoli po knjigi drugega jezika, kateremu se je stoprav v šoli učil; kajti materin jezik govori njemu bolj umljivo, bolj iskreno in srčno, — on mu je prirojen, vsak drug jezik pa neprirojen. — Kake vsebine in v kakem zlogu naj so taki spisi, da bi 1. v nežnjem srcu vcepili s prerazličnimi vzgledi najvišjo pravost in ljubezen do vsega dobrega in 2. da bi mladi razum razsvetljevali in pripravljali za bodoče potrebe tega življenja, — ve vsak učitelj, v prvi vrsti pa vsak rodoljuben duhovnik dobro. — In le tam, kjer je iz mladine vzrastlo mnogobrojno število čitateljev, je razvoj literature mogoč; kjer pa se literatura vsestransko razvija, tam širi se tudi omika in kjer je konečno postala omika splošna, tam je tudi narodnost varna. Kajti resnica je, da svojo narodnost, t. j. svoje življenje more ohraniti le narod, kateri v omiki ne zaostaja za sosednjim narodom, ampak mu je kos na vseh straneh življenja in da se le tedaj more narod nazvati srečnim narodom, ako je poleg vsestranske izobraženosti tudi njegova pravna odgoja kolikor možno stopinjo dosegla. Jedno brez drugega ne zadostuje k pravi sreči naroda, in ako je narod, na pr. pravno zanemarjen, t. j. ako je brez prave krščanske ljubezni (v kateri pač moramo spoznati vrhunec zemeljske sreče, kajti ona vse narode med sabo pomirjuje in spojuje) — taki narod tedaj, bodisi tudi najizobraženejši, postane ravno vsled te izobraženosti pogubiteljem drugemu narodu, ki je manj omikan.

Edino sredstvo do omike je veda; brez vede je tudi umetnost nemožna. Vedo pa razširjuje slovestvo in to s prva po šolah, pozneje samostalno. Bolj ko se tedaj veda goji v narodu, po šolah in po slovestvu in kolikor globočje sega v njegove nižje, širje plasti, tembolj omikan je narod, in bolj ko je omikan, temveč ima tudi sredstev k blagostanju; kjer je pa blagostanje doma, tam je narod neodvisen, tam je narod sam svoj gospod

Vse kar živi, ima tudi pravico do življenja. Kdor te pravice ne zaslučuje, s tem odločuje le sam Bog, ki je po svojem Sinu dal vsemu človeštvu večni zakon: „Ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega kakor sam sebe.“ Nobeden narod in nobeden človek nema torej pravice, segati svojemu drugu po življenju, temveč je celó njegova dolžnost, hraniti mu je in braniti. Kdor tedaj, bodisi narod ali posamezen človek, proti temu zakonu ravna, težko se pregreši in dokazuje, da sam ni vreden te pravice; kajti: „Kar nečeš, da bi ti drugi storili, ne stori niti ti drugim.“

Kri ni voda. Vse na svetu teži k svojemu in tako je tudi narod družba najbližjih bližnjih, ktere je Bog z vezilom enega jezika v eno celoto spojil. Vsakdo torej le spolnjuje zakon božji, kdor za svojega najbližjega bližnjega vestno skrbi, osobito če potrebuje ta večje podpore, nego oddaljenejši, z vsemi sredstvi vladajoči bližnji. — In to dolžnost spolnjevala je in spolnjuje vedno češka duhovščina v prid svojemu narodu zares z največjo vestnostjo; po IV. božji zapovedi učila in uči nas častiti v naših roditeljih tudi njih jezik, da bi kot narod dolgo živeli ter se dobro imeli na zemlji S tem pravim krščanskim in ob enem rodoljubnim duhom navdahnjen oskrbel si je toraj na začetku tega stoletja skoraj vsak mlad kaplan knjižnico za mladino ter razposojeval nравоučne in sploh poučne knjižice vsako soboto popoldne šolski mladini, odpiraje tako malim že tu nebeško kraljestvo. — To knjižnico izročil je kot župnik svojemu nasledniku ali kaplanu, kateri jo je zopet dopolnjeval, in tako je prišla že v četrte in pete roke, konečno seveda že zelo spremenjena. — Pri skušnjah razdelil je g. šolski nadzornik pridnejšim otrokom 15 do 20 trdo vezanih knjig, med kterimi so bile tudi take z zlatim obrezom za obdarovane. Ta obdaritev s knjigami ima sedaj za nasledek tudi to lepo navado v češkem narodu, da stariši, ako želé napraviti otroku največje veselje, kupijo njemu kako primerno knjigo.

Na ta način budilo se je in se budi že v nežnji češki mladini veselje do berila in kako mogočno se je to veselje že razmoglo, dokazuje to, da je češka književnost za mladino vzrastla sedaj brezmalna na 1800 spisov. Brez izjeme vsaka češka šola ima dve knjižnici, eno za učitelje, drugo za mladino. Iz mladine pa vzraščajo čitatelji, ki so se sedaj v toliko število razmnožili, da si more narod ne le književnost v vseh vedah vzdrževati, ampak da je dosegel do tolike politične samozvesti in izobraženosti, da je bodočnost njegova zagotovljena, ako ne pride na-nj brez njegove krivde od drugod nevihta, v kteri bi mu spodsekala sovražni-kova roka korenino življenja; — kajti tudi v krščanskih državah naletimo še prepogosto na trinoštvo, ki se kaj rado skriva pod različnimi gesli „modernih potreb“.

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Dva lovca sta šla jeseni z lova in najdeta pri potu sedeti sivega starčka. Zbadljivo ga vprašata: „Očka, menda je pri vas že sneg zapadel?“ Starček odgovori: „Bržkone bo kaj tacega, ker je zverina že v dolino prišla.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Svitli cesar so upeljali nove medalije za vojake, ki jih bodo smeli nositi vsi tisti vojaki, ki so bili od cesarja pohvaljeni, naj bo že v miru ali v vojski. — V Št. Tomažu so ustanovili požarno stražo. — Na Otoku, v Timenici in Št. Tomažu, kateri kraji so bili prej čisto zanemarjeni, je letos pristopilo precej udov k družbi sv. Mohorja. To je zasluga novih gg. župnikov, ki so bili tje poslani. — Pri Trbižu našli so obešenega vojaka Jančiča od 7. lovskega bataljona. — Gozd je začel goreti na Križni gori pri Celovcu. Pa so ga brž pogasili. — V Otmanjah so našli, ko so pesek kopali, človešk kostnjak. — Humberški most je zavalj poprave zaprt do 30. aprila. — Hodiška občina je prosila za vsakdanjo poštno zvezo. Zdaj hodi tje poštni sel le trikrat na teden. — Deželna vlada je potrdila pravila čitalnice v Glinjah. — Umrli so naš metropolit milostl. gosp. kneznadškof dr. Eder v Solnogradu. — Obesil se je hlapec Jaka Ladinik v Dhoršah. — Na Celovškem mirodvoru se je vstrelil Henrik Petruj, nekdanji učitelj v Doberli vesi. — V Št. Pavel pride za sodnika g. Bradač, za pristava pa g. Neumeier. — Čujemo žalostno vest, da je mrtvoud zadel č. g. župnika Tavšiča v Hodišah. Bog daj, da bi rodoljubni in občespoštovani gospod še okrevali!

Na Kranjskem. Društvo „Narodna tiskarna“ misli napraviti slovensko bukvarno, ktera bi se pečala tudi s kolportažo. To bo dobro za pisatelje in založnike; dozdej smo v tej reči slabo oskrbljeni, zato morajo založniki knjig navadno v zgubo delati. — V Ljubljani bodo letos pričeli zidati veliko brambovsko vojašnico. — Prenehala je suknjarska tovarna v Udmatu pri Ljubljani. — Pri županu Vrbiču v Bistri blizu Borovnice je začelo nedavno goreti. Gasilci so bili brž pri rokah, vendar je streha ukončana. — Pogorela sta dva posestnika na Švici pri Dobrovi. — Nove orglje so dobili v Mengšu. — V Ljubljani je umrl živinozdravnik Joras. — Bambergova tiskarna je izdala A. Aškerčeve (Gorazdove) balade in romance. Priporočamo jih prijateljem leposlovnega berila. Cena 1 gld. 30 kr. Lepo vezane 2 gld. — Rajni župnik Peter Teran so volili družbi sv. Cirila in Metoda 100 gld. — Pri Žalni na Dolenjskem je nekdo našel zaklad, 900 starih srebernikov iz raznih časov. — Gosp. dr. Jož. Vošnjak, stari in zaslužni boritelj slovenski, odpovedal se je mestnemu odborništvu. Zakaj, nam ni znano. Uzroka tej odpovedi iskati je najbržeje v Ljubljanskih gnjusnih razprtijah, ktere vse bolj pospešujejo, nego uspešno delovanje. Pri zadnjih občinskih volitvah pokazala se je med Slovenci v Ljubljani, ki so za potrebno spoznali, ločiti se v dva tabora, zopet taka strast in nesloga, ktere na tem mestu ne

moremo označiti s primernimi izrazi našega pomilovanja. Ako bode šlo še dalje tako naprej, zgubili bodo Slovenci ob mejah do svojih bratov v beli (!) Ljubljani vse zaupanje.

Na Štajerskem. Ivan Farkaš v Iljaševcih je dobil od svetlega cesarja srebrni križec s krono. — Nemškutarski krojač Š. v Celju, ki je črnil in sumničil tamošnjega g. kaplana, je bil obsojen na 15 gld. globe in mora nositi vse stroške. — V Zagorici pri Ptujem so prijeli kočarja Brumna, ker je na sumu, da je skušal zastrupiti ženo in otroke. Ta pač ni „brumen“. — Zgubila se je 21 letna delavka Marija Kmetec iz Konjic. Ljudje mislijo, da je šla v smrt. — Narednik (feldwebel) Matija Dobnik iz Slovenjega Grada služi že 40 let pri 47. polku. Letos so mu častniki priredili slovesno 40letnico. — Celjska podružnica društva „Südmark“ je stopila v zvezo z Nemci na Češkem in Moravskem, da jim bo prodajala štajersko vino. Tako naj bi se tudi Slovani podpirali v gospodarstvu drug drugemu! — V Savu je skočil kočar Jernej Zupan v Trbovljah. — Roparsko napadel in smrtno ranil je neki Meško posestnika Firsaba blizu Šmarjete pod Ptujem. — Mizarju Arnušu v Slov. Gradcu je stroj odrezal dva prsta. — Ko so na Sladki gori na veliko soboto streljali, odtrgal je možnar posestniku Pšeničniku roko. Ljudje pač premalo pazijo pri streljanju. — Otrok je zgorel viničarju Vrbaniču pri Gornji Radgoni. — Celjska posojilnica je dala 942 gld. za dobrodelne namene. — Vojaško kaso je hotel okraštiti neki vojak v Celju, pa so ga še pravočasno zapazili in prijeli.

Na Primorskem. Iz Divače poroča se nam, da se je banka „Slavija“ izkazala jako blagodušno nasproti pogorelcem v Dolenjih Ležečah. Izplačala je namreč štirim pogorelcem, ki niso imeli nikake pravice do odškodnine, iz milosti 500 gld. Prepričani smo, da bi nobena onih mnogoštevilnih tujih zavarovalnic, ktere se vsiljujejo po Slovenskem, v enakih okolištinah ne bila ravna tako človekoljubno.

Po drugih deželah. Na Angleškem je 250.000 rudarjev na enkrat ustavilo delo, ki jim predolgo trpi vsaki dan in je preslabo plačilo. Gospodarji so nekoliko odjenjali, tako da so nekateri delavci spet delati začeli. Sicer pa se tudi iz drugih dežel, zdaj tu zdaj tam, čuje, da delavci vsi na enkrat delati jenjajo in tirjajo boljše plače. V Manresi na Španjskem praznovalo je 18 tovarov in 2500 delavcev; v Barceloni pa 50.000 delavcev. — Umrla je princezinja Zorka Črnogorska, žena princa Karadjordjeviča. — Visokočast. g. škofu Angererju na Dunaju bodo sveti oče podelili naslov nadškofa. — Povodenj so imeli na Sardinjskem otoku. 50 mostov je voda odnesla. — Zamorski škof monsignor Turner nasvetuje, naj bi se ameriški zamorci nazaj preselili v Afriko, ker jim ameriško podnebje nič posebnega ne ugaja. — V Katalafimi na Laškem so tatovi iz zastavnice ukradli blaga za 80.000 lir. — Govori se, da bi imel nadvojvoda Ferdinand Estiški, ki bo morda kedaj zasedel naš cesarski prestol, vzeti princezinjo Štefanijo, vdovo za cesarjevičem Rudolfom. Cela Avstrija bi se tega veselila, ker se nesrečna princezinja vsem v srce smili. Vendar kaj gotovega o tej stvari še nič ne vemo. — Grozen vihar je v severni Ameriki pokončal več sto hiš. Mnogo ljudij je poginilo. — Veliki neredi so

bili zadnje dni na Dunaju. Kakih 10.000 zidarjev je ustavilo delo. Pri tem je nastala zmešnjava, ker so napadali taki, ki niso delali, one, ki so še delali. Kmalu se je še druga druhal začela vmes mešati, začeli so razgrajati, prodajalnice razbijati in pleniti. Eno žganjarijo so celo zažgali. Še le vojaki so mir napravili. — V Bjelogrodu na Ruskem se je vnel tovorni vlak z nafto. Zgorelo je 38 vagonov. — V Forlimpopoli na Laškem so hoteli brezverci cerkev razstreliti z dinamitom. Pa cerkev je ostala cela, od bogoskruncev pa so bili mnogi močno ranjeni. — Pri Rimu je skočil vlak iz tira; 8 je ranjenih. — V Montekasini na Laškem ste se dve hiši podrli; 3 mrtvi, 11 ljudij ranjenih. — Tisti Farkaš v Temešvaru, ki je loterijo goljufal za 480.000 gld., dobil je osem let ječe in mora škodo povrniti pol milijona. Tudi dva uradnika, ki sta mu pomagala, obsojena sta vsak na osem let. — Nek češki rodoljub je dal pol milijona v korist zapuščenim otrokom. — V krasni cerkvi Matere Božje v Loreti mislijo postaviti lep oltar v čast sv. Cirilu in Metodu. Mil. g. škof Strossmajer nabirajo darove v ta namen, in so sami dali 2000 gld. — Nov frančiškanski samostan se bo zidal v Mostaru v Hercegovini. — V Zemunu bodo zidali veliko bolnišnico. — V Pratlungi na Laškem je zgorelo 54 hiš. — Dom Pedro, nekdanji Brazilski cesar, je bolan. Denarja, ki ga mu je ponujala Brazilska vlada za ukradena posestva, ni hotel vzeti. — V Lili na Francoskem je zgorela velika tovarna. V plamenu so poginili trije delavci. — V Boloniji na Laškem so zasledili celo zvezo denarnih ponarejalcev, ki so naredili že za 25 milijonov frankov takega denarja. — Vlak je skočil iz tira pri Frankobrodu; 27 delavcev je ranjenih. — Vihar vrtinec je ukončal mesto Prophetstown v Ameriki. Mnogo je mrtvih. — V Pragi bo prihodnje leto velika razstava. Mesto je dalo v ta namen 88.000 gld. — V Brnu dobijo češko učiteljsko pripravnico. — Ukradena je bila tista palica, ki so jo cesar darovali rajnemu maršalu Radeckemu. Bila je tri funte težka, iz čistega zlata in z zlahtnimi kamni obrobljena. — Blizu Palerme na Laškem so ustopili na železnico štirje tolovaji, zvezali dva poštna uradnika in odnesli 8000 frankov denarja. — Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je lani nabralo 2259 gld. — V Galiciji je huda stiska in revščina zavolj lanske slabe letine. Odbor za nabiranje milodarov je tudi nam poslal prošnjo, naj bi Slovence prosili, da kaj pomagajo svojim slovanskim bratom. Mi imamo sicer sami stradajoče na Notranjskem in Dolenjskem, vendar je v Galiciji stiska še hujša. Kdor hoče kaj darovati, naj pošlje denar pod naslovom: „B. Didyckij (Ruska Rada) v Levovu (Lemberg).“

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Dravograjsko dekanijo bode oskrboval č. g. Viktor Pucher, duh. in dek. svetovalec in župnik Libelski. Č. g. Peter Kugler, stolni kaplan v Celovcu, je postal stolni ceremonijar. Za provizorje gredó č. g. Čemer Šim. iz Pliberka na Žihpolje-Golšovo; Fritz Jož. iz Velikovca v Medgorje-Podgrad in Atzlhuber Herm. iz Treffna v Fresach-St. Pavl. Kuracijo St. Lovrenc bode oskr-

boval župnik Labudski č. g. Matej Žerjav. Prestavljena sta č. g. kaplana: Fehr Jož. iz Sokolovega v St. Štefan na Grobniškem polju in Konrady Janez iz St. Janža na Mostiču v Treffen. Č. g. Schofnegger Gust., župnik glavne fare v Millstattu, stopi v stalni pokoj; fara je razpisana do 26. majnika; začasno jo bode kot provizor oskrboval dosedanji ondodni kaplan č. g. Norbert März. Nevarno je zbolel č. g. Tavšič Jož., župnik v Hodišah in bodi vsem v molitev priporočen. — Za mašnike bodo dné 10. majnika t. l. posvečeni č. g. bogoslovci četrtega leta: Ehleitner Jož. iz fare Marija Devica na jezeru; Fuger Jože iz Borovljan; Kirchmaier Karol iz fare Rožek; Klimsch Rob. iz Borovljan; Krejči Vojteh iz Novega Sedla na Češkem; Matevžič Prim. iz Zrelca; Paidar Jan. iz Drasenice na Češkem; Schreiber Franc iz Hottendorfa na Češkem; Vacha Franc iz Sedlovic na Češkem; Vacovsky Vaclav iz Klatove na Češkem in Weiss Gabriel iz Stradna na Štajerskem. Iz tretjega razreda: Kandolf Mat. iz Stokenboja; Podgore Val. iz fare St. Ruperta blizu Velikova; Ražun Matevž iz St. Kocijana v Podjunskej dolini; Streiner Filip iz Gradesa; Strieder Jan. iz Kotič in Tiefenbacher Jož. iz Birbauma v Lesni dolini. — Razpisane so naslednje postaje: kanonikat v Velikovu do 10. maja; fara sv. Nikolaj na Kampu do 15. maja, in prošnja v Dravogradu do 24. maja.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za slovensko Ziljsko dolino in faro Vrata

napravi dné 4. maja t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni g. Fr. Janaha na Bistrici svoj **letni občni zbor** po sledečem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Letno poročilo o delovanju podružnice. 3. Volitev odbora. 4. Volitev zastopnika za glavni zbor. 5. Poučni govor o zamorskih sužnjih. 6. Šaljiv govor. 7. Govori in predlogi posamičnih udov. — Potem sledi prosta zabava. — Družbeniki in taki, ki mislijo še pristopiti, so uljudno vabljeni, da pridejo v obilnem številu.

Odbor.

Poslano.

(Za dopise pod tem naslovom ne prevzema uredništvo nikake odgovornosti.)

Po Žihpoljah in Radišah se govori, da bi bil jaz tisti slepar, o katerem je bilo v „Miru“ naznanjeno, da je opeharil več duhovnikov. Pozivljam tedaj vse tiste, ki tako govoré, naj stopijo z dokazi in pričami na dan, če pa tega ne morejo, naj molčijo; sicer bom prisiljen, tožiti jih zavoljo obrekovanja.

Na Radišah, dné 21. aprila 1890.

Rupert Nusar.

Naznanilo.

Naš urednik g. Filip Haderlap se je preselil v Kaufmannsgasse št. 5., II. nadstropje. (To je blizu Benediktinske cerkve.)

Loterijske srečke od 19. aprila.

Linc 52 41 31 42 75

Trst 21 65 23 90 11

Uljudna prošnja.

Razpošiljanje „Političnega katekizma“ daje Mohorjevi tiskarni mnogo dela, ker se ljudje večinoma na posamične iztise naročajo. Prosimo rodoljube, naj bi naročnike svojega kraja zbirali in denar vkupaj poslali, da se tudi iztisli vkupaj odpošljejo. Do deset iztisov zadostuje 20 kr. poštne, sicer pa stane za vsak posamični iztis 5 kr. Da se ljudstvo pouči, in da ob enem politično društvo kaj podpore dobi, želeli bi bilo, da bi se rodoljubi na katekizem pridno naročevali.

„Politični katekizem za Slovence“

je prišel ravnokar na svitlo v Mohorjevi tiskarni. Priporočam se sam po sebi posebno županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in odbornikom, krajnim šolskim svetovalcem in sploh vsem zavednim Slovincem, ki se zanimajo za javne zadeve, ker prinaša pouk o šolah, o volitvah za občine, deželne zbore, državni zbor in še mnogo drugega, kar se vidi iz sledečega vsega: Predgovor. — Razne državne oblike. — Oblika avstrijske države. — Ustava. — Pragmatična sankcija. — Oktoberska diploma. — Februarski patent. — Decemberska ustava. — Državne osnovne postavbe. — Državno sodišče. — Upravno sodišče. — Vladina izvrševalna oblast. — Delegacije. — Delokrog državnega zbora. — Konvertovanje dolgov. — Kaj je monopol. — O papirnatem denarju. — Kaj je privilegij. — Kaj je colnina. — O ljudskem štetju. — Državno-zborski red. — Državno-zborski volilni okraji na Slovenskem. — Volilni red za državni zbor. — Priprava za volitve. — Delokrog deželnih zborov. — Delokrog deželnih odborov. — Volilni okraji za koroški deželni zbor. — Volilni okraji za štajerski deželni zbor. — Volilni okraji za kranjski deželni zbor. — Volilni okraji za goriski deželni zbor. — Volilni okraji za isterski deželni zbor. — Volilni okraji za tržaški deželni zbor. — Uredba občin. — Občinski volilni red. — Splošne opazke o občinah. — Okrajni zastopi na Štajerskem — O ljudskih šolah. — O verskih šolah. — Učni jezik v ljudski šoli. — O šestletni šoli. — O krajnih šolskih svetih. — O družbi sv. Cirila in Metoda. — O političnih strankah. — O časnikih. — O političnih društvi. — O poučnem berilu. — Čitalnice in knjižnice. — Narodno gospodarstvo. — Gospodarstvo s časom.

Knjižica ima 104 strani v mali osmerki in velja le 20 kr., po pošti 25 kr.

Cena knjige se je nalašč tako nizko nastavila, da si jo zamore vsak kupiti. Udje našega političnega društva, kolikor jih pristopi, bodo knjižico za sotoj dobili. Vendar pa so rodoljubi prošni, naj knjižico širijo med ljudstvo, deloma zato, da se narod politično izomika, deloma pa, ker je čisti dobiček namenjen našemu političnemu društvu, ki bo za svoje delovanje pomočkov zelo potrebovalo. Naročila na knjižico naj se pošiljajo Mohorjevi tiskarni. Da ne bo treba vsake knjižice posebej pošiljati, želeli bi, da bi jih rodoljubi vsak za svoje kraj po več na enkrat naročili.

„Politični katekizem“ je najbolje in najceneje naročati s poštami nakaznicami. Posamezne iztise naročevati po poštnem povzetju, je nepremišljeno, ker je poština predraga in velja knjiga potem še enkrat toliko.

Tržno poročilo.

V Celoven je biren:		Sladko seno . . . 2 gld. 80 kr.
pšenica po . . . 5 gld. 50 kr.		kislo 2 „ 10 „
rž 5 „ 10 „		slama 1 „ 90 „
ječmen 4 „ 90 „		meterski cent (100 kil).
oves 2 „ 90 „		
hejda 4 „ 40 „		Frišen špeh kl. — gld. 66 kr.
turšica 4 „ 20 „		maslo 1 „ — „
pšeno — „ — „		mast — „ 75 „
proso — „ — „		
grah 6 „ — „		Navadni voli 110—140 gld.
repica 1 „ 45 „		pitani voli . . . 120—190 „
fižol, rudeči . . . 6 „ 40 „		junci 60—80 „
Deteljno seme 37 do 41 gld.		krave 60—120 „
100 kil.		junice 50—70 „
		prešički 5—15 „

Oglasila.

Malo posestvo na prodaj.

Tik državne ceste je na prodaj hiša z njivo, travnikom in gozdnim deležem (vse skup obsega 9 oralov in 97 štirjaških sežnjev) pod dobrimi pogoji. Kje? pové uredništvo „Mira“.

Učenca, ki je dovršil ljudsko šolo, sprejme v rokodelski pouk **Matija Singer**, krojač v Svetni vesi, pošta Unterbergen.

Kleparska dela.

Udano podpisani opozoruje visokočastito duhovščino, da on krije, barva in popravlja cerkvene zvonike, in to s posebno pripravo brez odra, ter da izvršuje proti ustmeni ali pismeni pogodbi vsa v to stroko spadajoča dela s poroštvom. Če treba, se podpisani izkaže tudi s pričevali o delih, ki jih je v polno zadovoljnost izvršil. Tudi se priporoča za kleparska dela pri stavbah, za kritje streh z železnim, einkastim ali pocinkanim plehom, za strešne žlebove vsake vrste, in za barvanje streh in žlebov itd. Take reči tudi po ceni in dobro popravlja.

S spoštovanjem

Josip Novak, klepar v Celovcu.

Delavnica: Viktringer Ring št. 3.
Stanovanje: Kaufmannsgasse št. 9.

Največji izbor.

L. Mikusch,

tovarnar dežnikov in solnčnikov

v Ljubljani, Mestni trg št. 15

priporoča svojo bogato zalogo

dežnikov in solnčnikov

v kakoršnikoli velikosti in iz vsakovrstnega blaga, najpriprosteje in tudi najelegantneje izdelane po najnižji ceni.

Prekupčevalcem so na zahtevanje obširni ceniki franko na razpolaganje.

Najnižja cena.

Prečastiti duhovščini

in vsem cerkvenim predstojnikom priporočam podpisana svojo bogato zalogo mnogovrstnega blaga, vsakoršno cerkveno obleko, ter tudi izdelane mašne plajšče, pluviale in dalmatike; bandera, baldahine in banderčeka pred sv. Rešnjim Telesom. — Dalje imam v zalogi blago in izdelano cerkveno perilo, kakor albe, koretije, korpore in raznovrstne rutice. Staro cerkveno robo jemljam tudi v zameno ali v popravilo in predelovanje, kakor kdo želi; sprejemljam ravno tako vsa dotična vezenja. Imam tudi v zalogi svetilnice, križe, svečnike, monštrance itd. Z častno besedo: sprejemljam ter vestno izvršujem vsako dotično naročilo, in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Ana Hofbauer.

V Ljubljani, Gledališke ulice šte. 4.

Kupčijsko naznanilo.

Usojam si naznaniti p. n. občinstvu, da sem kupil trgovino **g. K. Ritter-ja** v Dunajskih ulicah v Celovcu, in priporočam svojo

bogato zalogo

tkanega in sploh oblačilnega blaga, kakor sukna, kotenine in razne oblačilne priprave; visokočastito duhovščino opozorujem na svojo bogato zalogo črnega toskina, peruina in blaga za talarje. Postrežem pošteno in po ceni. — Z dežele naročeno blago se brž po pošti odposlje. Izgledki (muštri) se pošiljajo zastoj in franko.

Z odličnim spoštovanjem

J. Tschernitz.

Stiskalnice za zeleno pičo in žir

Bluntov patent, za ohranjanje raznih pič, sladkih in zelenih, detelje, turšice, repnih peres itd. so odlična iznajdba tekom enega leta nove dobe, smo Ne pozabiti ohraniti si posebno

dokazana
s prakso, ter veliko koristijo kmetijstvu;

dokazano
je s tem, koliko strojev smo dosedaj prodali, kakor tudi z mnogoštevilnimi sijajnimi pričevali oblastnij in kmetijskih prvakov.

700

komadov prodali samo v Nemčiji in Avstro-Ogerski, kar dokazuje njihovo korist in važnost.

repna peresa
kajti zadnjeletni poskusi so pokazali, da so repna peresa

izvrstna zimska krma.

Navodila rabe, ki jamčijo gotov uspeh, kakor tudi prospekte, ocene in spričevala gratis in franko.

PH. MAYFARTH & Comp., tovarne kmetijskih strojev,

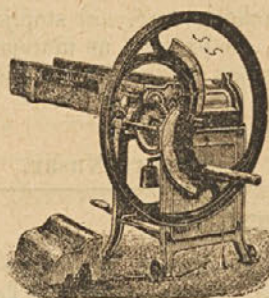
Dunaj, II., Taborstrasse 76.

Frankobrod ob M. in Berlin N.

edini opravičeni izdelovatelj stiskalnic s samostojno in nepretrgano delujočim navornim pritiskom, patent Blunt.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, naprave proti strupeni rosi, mlinci za grozdje in sadje, } najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.

Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

Ign. Heller,

Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.